

Bruksela, dnia 29 kwietnia 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 23/2010

PROJEKT BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ NA 2011 R.

1. Komisja Europejska przyjęła projekt budżetu UE na 2011 r.

Ożywienie gospodarki, inwestycje w młodych Europejczyków i infrastruktury przyszłości to główne cele projektu budżetu na rok 2011 przyjętego przez Komisję Europejską w dniu 27 kwietnia 2010 r. Z budżetu wynoszącego 142,6 mld euro, ok. 64,4 mld euro przeznaczono na działania związane z ożywieniem gospodarki (wzrost o 3,4 proc. w porównaniu z 2010 r.). Fundusze na najważniejsze inicjatywy w ramach strategii UE 2020 (na rzecz wzrostu) wynoszą natomiast ok. 57,9 mld euro (czyli ok. 40 proc. budżetu).

„Celem projektu budżetu jest dalsze wspieranie ożywienia gospodarki we współpracy z państwami członkowskimi UE, pomagając w szczególności krajom najbardziej narażonym w obecnej pokryzysowej sytuacji. Jednocześnie pragniemy odzwierciedlić na poziomie budżetu nowe kompleksowe podejście Unii do tworzenia miejsc pracy i wzrostu” stwierdził komisarz UE ds. programowania finansowego i budżetu **Janusz Lewandowski**.

„Przyjęty dziś projekt budżetu stanowi dla Europy i jej obywateli bodziec do stworzenia gospodarki przyszłości. Jego podstawę stanowią badania i innowacja, zrównoważony rozwój oraz integracja. Projekt budżetu skupia się na przygotowaniu młodych ludzi na przyszłość, oraz zachęcaniu małych i średnich przedsiębiorstw do pełnego wykorzystania funduszy unijnych w celu przezwyciężenia kryzysu”, dodał.

- **64,4 miliarda euro: budżet dla przyszłego trwałego wzrostu**

Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności znajdują się obecnie na etapie aktywnej realizacji projektów. Zobowiązania z tytułu nowych projektów wzrosną wprawdzie o 3,2 proc., ale środki na płatności z tytułu aktywnych projektów wzrosną aż o 16,9 proc. do ponad 42,5 mld euro. Wzrost płatności ma realnie przyczynić się do niezbędnego stymulowania gospodarek krajowych, jednocześnie promując dostosowanie strukturalne do modelu trwałego wzrostu określonego przez UE w uzgodnionej niedawno strategii na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Trwa wykonanie Europejskiego planu naprawy gospodarczej, w ramach którego przyznano ponad 1 mld euro na sfinansowanie realizacji projektów energetycznych zatwierdzonych w 2009 r. i na początku 2010 r. w dziedzinie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, morskiej energii wiatrowej i infrastruktury energetycznej. Ponadto ok. 500

mln euro przeznaczono na finansowanie zatwierdzonych projektów informatycznych w zakresie dostępu do szerokopasmowego internetu na obszarach wiejskich.

Finansowanie na cele wydatków związanych z rynkiem i pomocy bezpośredniej w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) oraz na rozwój obszarów wiejskich nie ulegnie zmianie, natomiast na ochronę środowiska w ramach programu Life+ przeznaczone zostanie dodatkowe 8,7 proc. środków, które wyniosą ogółem 333 mln euro.

W projekcie budżetu na 2011 r. zwiększono także nakłady na inwestycje w prace badawczo-rozwojowe i innowacje, infrastrukturę i kapitał ludzki. Budżet 7. programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego wzrośnie o 13,8 proc. do 8,6 mld euro. UE nigdy dotąd nie inwestowała tak wiele w ten program. Same prace badawczo-rozwojowe nie ożywią jednak gospodarki. Budżet na transeuropejskie sieci transportowe i energetyczne wzrośnie o 16,8 proc. (1,3 mld euro), zaś program na rzecz konkurencyjności i innowacji otrzyma o 4,4 proc. więcej finansowania niż w roku 2010 (549 mln euro).

- **Budżet dla przyszłości młodych Europejczyków i wzmocnienia obywatelstwa**

„Ponad 20 proc. młodych ludzi w Europie nie ma pracy” mówi Janusz Lewandowski. „Trzeba temu oczywiście zaradzić. Budżet UE powinien pomóc im zdobyć kwalifikacje potrzebne do pracy zawodowej, między innymi poprzez naukę lub wymiany”.

W tym celu finansowanie w ramach programu uczenia się przez całe życie wzrośnie o 2,6 proc. (1,1 mld euro), dzięki czemu studentom udostępnionych zostanie ponad 200 tys. grantów w programie Erasmus. Oprócz tego 120 tys. osób uzyska finansowanie z programu „Młodzież w działaniu”, w ramach którego 127 mln euro (wzrost o 1,6 proc.) zostanie przeznaczone na pomoc młodym ludziom w znalezieniu zatrudnienia dzięki uczeniu się poza formalnym systemem oświaty.

O 12,8 proc. wzrośnie finansowanie programów w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Jest to największy wzrost w ramach pozycji projektu budżetu na 2011 r. Znaczny wkład w zapewnienie i ochronę swobód (wzrost o 24,4 proc.) i zarządzanie przepływami migracyjnymi (wzrost o 18,5 proc.) odzwierciedla wagę, jaka jest przywiązywana do realizacji przyjętego niedawno przez Komisję planu działań UE w zakresie obywatelstwa, sprawiedliwości, bezpieczeństwa, azylu i imigracji na najbliższe pięć lat.

- **UE jako partner na arenie międzynarodowej**

Zrównoważony poziom finansowania na działania UE na arenie międzynarodowej (wzrost o 5,6 proc.) potwierdzają trzy główne propozycje:

1. wzmocnienie zobowiązań UE w odniesieniu do Milenijnych Celów Rozwoju podczas jesiennej konferencji ONZ (65 mln euro);
2. wzmocnienie wsparcia UE dla krajów rozwijających się w zakresie zmiany klimatu (65 mln euro);
3. nowa kwota przeznaczona na promowanie rozwoju społeczno-gospodarczego społeczności tureckiej na Cyprze (25 mln euro).

- **Wydatki administracyjne**

Wydatki administracyjne we wszystkich instytucjach UE utrzymają się na poziomie 8,3 mld euro, czyli 5,8 proc. budżetu. Komisja będzie nadal przestrzegać zasady „zerowego wzrostu” w zatrudnieniu i będzie polegać na wewnętrznym przesuwaniu pracowników w celu sprostania nowym wyzwaniom i zadaniom.

- **Co dalej?**

„Jest to pierwszy budżet ustalany na mocy traktatu lizbońskiego”, wyjaśnił Janusz Lewandowski. „Istnieją dwie zasadnicze różnice: po pierwsze cała procedura jest o wiele szybsza niż dawniej. Tekst podlega tylko jednemu czytaniu w Parlamencie Europejskim, a nie – jak wcześniej – dwóm. Po drugie Rada i Parlament po raz pierwszy mają jednakowe uprawnienia przy przyjmowaniu budżetu. Dlatego też trzy instytucje unijne zaangażowane w ten proces muszą współpracować ze sobą ściślej niż kiedykolwiek dotychczas”.

Rada poinformuje o swojej opinii na temat projektu budżetu **w czerwcu**, zaś Parlament Europejski – **w październiku**. W przypadku kwestii spornych rozpoczęta zostanie 21-dniowa procedura pojednawcza, z Komisją Europejską w roli bezstronnego pośrednika. Ostateczny budżet na rok 2011 zostanie zatwierdzony przez Parlament.

Budżet zawiera prognozy dotyczące zarówno zobowiązań (zobowiązań prawnych do udostępnienia finansowania pod warunkiem spełnienia określonych warunków) i płatności (rzeczywistych transferów pieniężnych i przelewów bankowych na rzecz beneficjentów).

Dokumenty:

- **Statement of estimates of the Commission for 2011 (Preparation of the 2011 Draft Budget)**

Część 1:

http://ec.europa.eu/budget/library/documents/annual_budgets_reports_accounts/2011/2011_Draft_budg_Doc1_Political_presentation_en.pdf

Część 2:

http://ec.europa.eu/budget/library/documents/annual_budgets_reports_accounts/2011/2011_Draft_budg_Doc2_2012_2013_en.pdf

Część 3:

http://ec.europa.eu/budget/library/documents/annual_budgets_reports_accounts/2011/2011_Draft_budg_Doc3_by_budget_line_en.pdf

2. Budżet UE 2011: Parlamentu ogłosił swoje priorytety

Młódzież, równowaga gospodarcza, poziom inwestycji w badania naukowe to budżetowe priorytety Parlamentu na 2011 rok. Posłowie przyjęli dziś w tej sprawie rezolucję. Zakłada ona też większy wpływ Parlamentu na kształtowanie europejskiej służby działań zewnętrznych i przyspieszenie średniookresowej oceny perspektywy finansowej. Parlament jest pierwszą instytucją UE, która wypowiedziała się formalnie w kwestii przyszłorocznego budżetu.

Procedura budżetowa na rok 2011 jest pierwszą, podczas której Parlament razem z Radą Ministrów zadecyduje o całości budżetu UE, włączając w to środki przeznaczone na rolnictwo. Formalnie pierwszym krokiem w ustanawianiu rocznego budżetu UE jest wstępny projekt Komisji, który zostanie przedstawiony 27 kwietnia. Parlament jako pierwszy ogłosił swoje priorytety, żeby mogły zostać uwzględnione w kwietniowej propozycji.

- **Młodzież: praca dla absolwentów**

Obecny kryzys uderza w młodych ludzi, którym jeszcze trudniej niż dawniej odnaleźć się na rynku pracy. Trud wychodzenia z zapaści gospodarczej będzie jednak siłą rzeczy w dużej mierze spoczywał na ich barkach. Posłowie chcą, by Europejski Funduszu Społeczny w większym stopniu został ukierunkowany na ułatwianie młodzieży „przechodzenia od edukacji do integracji na rynku pracy. Podkreślają, że „UE nie może już pozwolić sobie na to, by /.../młodzież odczuwała skutki ubóstwa, złych systemów edukacyjnych i wysokiego bezrobocia”. Promocja nauki języków obcych, przedsiębiorczości i mobilności zawodowej to zdaniem posłów jedno z najważniejszych aspektów unijnej polityki adresowanej do młodzieży. Proponują realizację programu „Erasmus First Job”. Poprzez promowanie mobilności, program ten miałby ułatwić młodym ludziom znalezienie pierwszej pracy. **Janusz Lewandowski**, komisarz odpowiedzialny za budżet UE, poparł te priorytety podczas debaty plenarnej w dniu 25 marca.

- **Gospodarka: więcej innowacji**

Odbudowa gospodarcza powinna być stymulowana zwiększeniem środków na projekty badawcze oraz innowacyjne, zwłaszcza tzw. ‘zielone’ technologie. Parlament proponuje też przyjęcie projektów pilotażowych dla małych i średnich przedsiębiorstw z rejonów wiejskich. Unijna dyplomacja: Parlament musi mieć prawo głosu

Deputowani zapowiedzieli, że posłużą się procedurą budżetową w celu sprawowania kontroli nad kształtowaniem europejskiej służby działań zewnętrznych (ESDZ), czyli unijnej dyplomacji. Parlament „będzie w pełni korzystał z uprawnień do nadzoru nad budżetem oraz kontroli budżetowej ESDZ, zgodnie z Traktatem oraz w całkowitej zgodności ze wspólnym zamiarem zwiększenia zaangażowania PE w kształtowanie stosunków zewnętrznych UE i zarządzanie nimi” - czytamy w rezolucji.

- **Wieloletni budżet UE: do przeglądu**

Deputowani wezwali Komisję o przeprowadzenie średniookresowej oceny perspektywy finansowej (wieloletnie ramy finansowe WRF na lata 2007-2013) jeszcze przed początkiem lata. Gruntowny przegląd jest „absolutnie konieczny”, bo dotychczasowa perspektywa finansowa nie sprawdziła się w okresie kryzysu. Zdaniem posłów „WRF nie umożliwiły UE właściwego i zadowalającego reagowania na różne wyzwania, które pojawiły się w ostatnich latach”.

Projekt rezolucji na temat głównych założeń budżetowych UE w zakresie polityk realizowanych przez Komisję został przygotowany przez posłankę **Sidonie Elżbietę Jędrzejewską** (EPP, Polska) z komisji budżetowej. 558 posłów głosowało za przyjęciem rezolucji, 48 było przeciw, 16 wstrzymało się od głosu.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0086+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Helga Trüpel (Zieloni/EFA, Niemcy) jest autorką sprawozdania dotyczącego działalności innych instytucji unijnych (w tym Parlamentu). Rezolucja została przyjęta przez podniesienie rąk.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0087+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

3. Komisarz Janusz Lewandowski przedstawił propozycję budżetu na rok 2011 posłom z Komisji Budżetowej Parlamentu Europejskiego.

Eurodeputowani z Komisji Budżetowej Parlamentu Europejskiego jako pierwsi zapoznali się z projektem budżetu na rok 2011. W dniu 27 kwietnia komisarz ds. budżetu **Janusz Lewandowski** przedstawił ten projekt podczas posiedzenia Komisji Budżetowej PE. Większość eurodeputowanych przyjęła z zadowoleniem proponowany wzrost środków na płatności, ale domagali się przeznaczenia większych środków na realizację programów dla młodzieży, ochronę środowiska oraz pomocy dla Palestyny.

Budżet na 2011 r. jest zatytułowany „Przyszłość po kryzysie”. Jego założeniem jest inteligentny, zrównoważony i integrujący wzrost gospodarczy. Komisja proponuje, by budżet wyniósł 142,6 mld euro (łącznie poziom środków na pokrycie zobowiązań - wzrost o 2,2% w porównaniu z 2010 r.). Poziom środków na płatności ustalono na poziomie 130,1 mld euro (wzrost o 5,9% w porównaniu z rokiem 2010). Pozycja w budżecie pt. „Rolnictwo i środowisko” pozostanie na tym samym poziomie, wszystkie pozostałe wzrosną. Największy wzrost zaproponowano w pozycji przeznaczonej na działania związane z żywnością gospodarki (wzrost o 3,4 proc. w porównaniu z 2010 r. w zobowiązaniach i o 14,7% w płatnościach).

- **Nie poprawi się sytuacja młodzieży**

Planowany wzrost o 5,9% środków na płatności został przychylnie przyjęty przez eurodeputowaną **Sidonie Elżbietę Jędrzejewską** (EPP, Polska), sprawozdawczynię projektu Parlamentu Europejskiego na temat głównych założeń budżetowych UE na rok 2011. Jednakże, nie zgodziła się z opinią komisarza, że taki wzrost doprowadzi do wzmocnienia priorytetu, jakim jest „młodzież Europy”. Jeśli poziom środków na pokrycie zobowiązań wzrośnie jedynie o 2,2% w porównaniu z 2010 r., to oznacza, że nie pokryje on nawet poziomu inflacji. W opinii eurodeputowanej będzie to oznaczało, że sytuacja młodych ludzi nie ulegnie żadnej poprawie.

- **Cięcia budżetowe**

Szwedzki socjalista, **Göran Färm**, chciał uzyskać więcej informacji na temat proponowanych cięć w celu powiększenia marginesów w budżecie. Skrytykował plany komisarza mające na celu zmniejszenie wsparcia dla Palestyny o 100 mln euro do poziomu 200 mln euro w 2011 r. „To więcej niż cały margines dla działu czwartego budżetu (działania zewnętrzne)”, zauważył

poseł Färm. Komisarz Lewandowski odpowiedział, że będą prawdopodobnie budżety korygujące, które pozwolą na zwiększenie środków, jeśli zaistnieje taka potrzeba.

Poseł Färm zapytał również, czy komisarz znalazł rozwiązanie problemu finansowania Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Komisarz Lewandowski zapewnił, że zabezpieczono w budżecie 50 mln euro, aby uniknąć podejmowania wszystkich środków na Fundusz Dostosowania do Globalizacji z Europejskiego Funduszu Społecznego.

- **Cele ekologiczne**

Helga Trüpel (Zieloni, Niemcy) z zadowoleniem przyjęła sformułowania zawarte w projekcie budżetu, ale powiedziała, że brakuje w nim konkretów. „Podobają mi się treści ekologiczne w budżecie – zrównoważony, inteligentny i integrujący wzrost – ale gdzie są konkrety, jaka jest istota tego budżetu? Jeśli chodzi o politykę w dziedzinie rybołówstwa, komisarz sugeruje wzrost środków na ten cel. Jakie będą konsekwencje przekazania na ten cel większej ilości pieniędzy? Czy wówczas rybołówstwo stanie się bardziej zrównoważone? A co do programu Life +, perspektywa wzrostu środków brzmi bardzo pozytywne, ale w porównaniu z wyzwaniem, przed którymi stoimy, zwiększenie środków na ten cel jest niewystarczające”, powiedziała.

- **Nadmierne wydatki**

„Muszę przyznać, że też nie jestem zbyt zadowolony z przedstawionego projektu budżetu. Przede wszystkim zastanawiam się nad tym, czy w ogóle budżet powinien zostać zwiększony, biorąc pod uwagę kryzys gospodarczy”, powiedział **Alexander Alvaro** (ALDE, Niemcy), komentując wzrost poziomu środków na pokrycie zobowiązań o 2,2% i płatności o 5,9%. „Instytucje UE powinny dążyć do zapewnienia jak największych oszczędności w projekcie budżetu”, dodał, sugerując, w przeciwieństwie do **Salvadora Garriga Polledo** (EPP, Hiszpania), że niewykorzystane fundusze przeznaczone na rolnictwo powinny zostać przeniesione do innych pozycji w budżecie. Komisarz Lewandowski powiedział, że w kwestii przenoszenia niewykorzystanych funduszy na działalność rolniczą do innych pozycji, jego stanowisko jest "neutralne".

Dla niektórych posłów dziwnym wydał się wzrost o 100% pomocy dla Cypru Północnego (do 25 mln euro), szczególnie w kontekście niedawnego zwycięstwa Dervisa Eroglu w wyborach prezydenckich, polityka uznawanego za mało pojednawczego w stosunku do greckiej części wyspy. Słabo natomiast wygląda finansowanie Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (wzrost zaledwie o 3,2%), więc także Partnerstwa Wschodniego – sztandarowego projektu popieranego przez polską dyplomację.

Koszty administracji UE jednak wzrosną o 4,5% i zamkną się w 8,3 mld euro (z czego 45% pochłonie sama Komisja).

- **Inne ciekawostki**

Unia ma zamiar przeznaczyć 500 mln euro na rozwój szerokopasmowego internetu w obszarach wiejskich a także 1,1 mld euro na programy edukacyjne, w tym 200 tys. miejsc w ramach programu Erasmus. Ponadto, ma również powstać Erasmus dla przedsiębiorców - nowy program UE, z budżetem 2 mln euro.

- **Konieczny jest „duch współpracy”**

Podsumowując, komisarz Lewandowski powiedział, że tegoroczna procedura budżetowa będzie musiała przebiegać w „duchu współpracy”, ponieważ instytucje mają tylko 21 dni po pierwszym czytaniu do osiągnięcia porozumienia w sprawie ostatecznego kształtu budżetu.

Budżet 2011 jest pierwszym budżetem ustalonym na mocy Traktatu z Lizbony. Główna różnica w porównaniu z Traktatem z Nicei polega na tym, że będzie tylko jedno czytanie budżetu w Parlamencie Europejskim, a nie - jak wcześniej - dwa. Rada ministrów i PE mają jednakowe uprawnienia przy przyjmowaniu budżetu. Rada ma się wypowiedzieć w czerwcu, a PE w październiku. Potem rozpocznie się 21-dniowa tzw. procedura pojednawcza, z Komisją Europejską w roli bezstronnego pośrednika.

Kalendarz przyjmowania budżetu:

<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201003/20100330ATT71790/20100330ATT71790EN.pdf>

**Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹**

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i debaty na posiedzeniu Komisji Budżetowej